

آزمون‌های روان‌شناختی و روان‌دارویی کودکان و نوجوانان

دکتر محمدرضا محمدی

استاد روان‌پزشکی کودک و نوجوان، گروه روان‌پزشکی، مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و روان‌شناسی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر بیتا مسگرپور

محقق، مرکز ملی تحقیقات علوم پزشکی کشور

دکتر الهه سعیدی ایزدیان

روان‌پزشک، مرکز ملی مطالعات اعتیاد، دانشگاه علوم پزشکی تهران

محمد محمدی

دانشجوی پزشکی

تلاش برای بهترین

عنوان و بدیداور : آزمونهای روان‌شناختی و روان‌داری کودکان و نوجوانان/محمدرضا محمدی ... [و دیگران].

مسحضان بشر : تهران: تیمورزاده: طبیب، ۱۳۸۵.

منحصان طاهری : ۸۹۲ ص: جدول.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۰-۴۰۳-۶ ISBN 978-964-420-303-6

فیا :

یادداشت : کتابنامه: ص. ۸۶۹-۸۵۸.

یادداشت : واژه‌نامه.

موضوع : روانشناسی -- آزمونها.

موضوع : روان‌داریشناسی.

شناسه اخروده : محمدی، محمدرضا، ۱۳۳۲.

رده بندی کنگره : BF۱۷۶/۱۲

رده بندی دیویی : ۱۵۰/۲۸۷

شماره کتابخانه ملی : ۸۵۰-۲۹۳۲۵ م

عنوان و بدیداور

مسحضان بشر

منحصان طاهری

شابک

وصفیت فهرست نویسی

یادداشت

یادداشت

موضوع

موضوع

شناسه اخروده

رده بندی کنگره

رده بندی دیویی

شماره کتابخانه ملی

نام کتاب: آزمون‌های روان‌شناختی و روان‌داری کودکان و نوجوانان

تألیف: دکتر محمدرضا محمدی - دکتر بیتا مسگریور -

دکتر الهه سهیمی‌ایزدیان - محمد محمدی

ناشر: انتشارات تیمورزاده - نشر طبیب

حروفچینی و صفحه‌آرایی: فرشته شالیکار

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

تویت چاپ: اول - بهار ۱۳۸۶

لیتوگرافی: نگارگران

چاپ: زیبا

صحافی: فرخی

بها: ۱۹۲۰۰ تومان

دفتر مرکزی (اداری): خیابان کریم‌خان زند - نبش میرزای شیرازی - شماره ۱۶۵ - طبقه سوم شرقی

کدپستی ۱۵۹۷۹ - تلفن: ۸۸۸۰۹۰۹۰ (خط ۱۲) - دورنگار: ۸۸۸۰۹۸۹۸

کتابفروشی مرکزی: میدان ۷ تیر - ابتدای خیابان قائم مقام فرحانی - شماره ۵ - کدپستی ۱۵۸۹۹

تلفن: ۸۸۳۲۹۰۹۰ (خط ۱۱) - دورنگار: ۸۸۳۲۸۲۸۲

کتابفروشی شماره ۱: بلوار کشاورز - خیابان ۱۶ آذر (۵۰ متر پایین‌تر از بلوار کشاورز) - ساختمان ۱۱۲

کدپستی ۱۴۱۷۹ - تلفن: ۸۸۹۵۱۱۱۲ (خط ۹) - دورنگار: ۸۸۹۷۱۱۱۲

تیمورزاده

شبکه تأمین منابع علمی علوم پزشکی کشور

www.teimourzadeh.com

e-mail: info@teimourzadeh.com

شابک ۶-۴۰۳-۴۲۰-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978-964-420-303-6

فهرست مطالب

پیشگفتار

فصل ۱: فرم‌های قابل استفاده در درمان روان‌دارویی

۳	درخواست مشاوره روان‌دارویی
۵	خلاصه مشاوره روان‌دارویی
۶	فرم اطلاعات دارویی
۷	آموزش دارویی: داروها
۸	آموزش دارویی: علائم
۹	آموزش دارویی: عوارض جانبی
۱۰	شناسایی عود

فصل ۲: ارزیابی عوارض جانبی خاص

۱۳	مقیاس حرکات غیرارادی نابهنجار
۱۶	مقیاس سنجش علائم برون‌هرمی (با تجدیدنظر)

فصل ۳: مقیاس عوارض جانبی داروها

۲۳	بنزودیازپین‌ها
۲۴	بوپروپیون
۲۵	بوسپیرون
۲۶	داروهای روان‌افزا: مقیاس عوارض جانبی عینی
۲۷	داروهای روان‌افزا
۲۸	داروهای محرک
۳۱	ریسپریدون
۳۲	زویکلون
۳۳	ضدافسردگی‌ها (SSRI, TCA)
۳۴	کاربامازپین
۳۵	کلونیدین
۳۶	کلوزاپین
۳۷	گوانفاسین
۳۸	لیتیوم
۳۹	مهارکننده‌های مونوآمین اکسیداز
۴۰	نالتراکسون
۴۱	نوردرومانی
۴۲	والپروئیک اسید و یا دی‌والپروکس

فصل ۴: ارزیابی کلی

۴۵	مقیاس ارزیابی کلی عملکرد (GAF)
۴۶	مقیاس ارزیابی کلی کودکان (C-GAS)
۴۷	برداشت جامع بالینی
۴۸	پرسش‌نامه سلامت عمومی - ۲۸ موردی (GHQ-28)

فهرست واری‌نشانه‌ها (SCL-90): مقیاس سنجش

۵۰	روان‌پزشکی در بیماران سرپایی
۵۳	فهرست واری‌مصاحبه بالینی روان‌پزشکی بر اساس ملاک‌های تشخیصی DSM-IV
۶۰	فهرست واری‌نقص عملکرد روانی - اجتماعی در کودکان ۶-۱۲ ساله (فرم گزارش والدین)

فصل ۵: اختلالات درخودماندگی (اوتیسم)

۶۵	مقیاس سنجش درخودماندگی کودکی
۷۳	فهرست واری‌رفتار انحرافی - جامعه (نمونه)
۷۴	مقیاس سنجش زندگی واقعی بیماران درخودمانده
۷۹	فهرست واری‌ارزیابی درمان درخودماندگی (ATEC)

فصل ۶: اختلالات اضطرابی

۸۵	پرسش‌نامه اضطراب حالت - صفت کودکان (حالت)
۸۶	پرسش‌نامه اضطراب حالت - صفت کودکان (صفت)
۸۷	مقیاس تجدیدنظر شده اضطراب آشکار کودکان (RCMAS)
۸۹	پرسش‌نامه اضطراب بک (BAI)
۹۰	مقیاس سنجش اضطراب همیلتون
۹۱	مقیاس اضطراب و افسردگی بیماران بستری در بیمارستان (HADS)
۹۳	یادداشت روزانه حمله آسمه‌گی

فصل ۷: اختلالات خلقی

۹۷	پرسش‌نامه افسردگی بک (BDI)
۹۹	مقیاس سنجش افسردگی همیلتون (HRSD)
۱۰۲	مقیاس خودسنجی افسردگی (SDS)
۱۰۳	پرسش‌نامه افسردگی کودکان
۱۰۵	مقیاس سنجش شیدایی بچ - رافائلسن (BRMRS)
۱۰۷	مقیاس تعدیل شده سنجش شیدایی (MMRS)
۱۱۰	مقیاس سنجش ناامیدی در کودکان

فصل ۸: اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی

۱۱۳	مقیاس سنجش کانرز (فرم معلم)
۱۱۵	مقیاس سنجش کانرز (فرم والدین)
۱۱۷	مقیاس سنجش اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی
۱۱۸	مقیاس سنجش علائم اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی
۱۱۹	مقیاس سنجش نشانه‌های اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی
۱۲۱	سوان (SWAN)
۱۲۱	آزمون حذف حروف تالند

فصل ۹: اختلال وسواس فکری - عملی (OCD)

۱۳۱	پرسش‌نامه وسواس فکری - عملی مادزی (MOCI)
۱۳۲	مقیاس وسواس فکری - عملی بیل براون (Y-BOCS)
۱۳۷	مقیاس تأثیر اختلال وسواس فکری - عملی

فصل ۱۰: اختلالات تیک

۱۴۵	مقیاس تیک حرکتی - صوتی هاپکینز
۱۴۶	مقیاس ارزیابی تیک حرکتی، وسواس فکری - عملی و تیک صوتی (MOVES)
۱۴۷	مقیاس شدت کلی تیک بیل

فصل ۱۱: اعمال تکانشی

	مقیاس الگوهای عمل تکانشی
۱۵۳	▪ مقیاس بیماران سرپایی بخش
۱۵۴	▪ مقیاس بیماران بستری بخش
۱۵۵	مقیاس پرخاشگری آشکار (OAS)
۱۵۷	مقیاس منبع کنترل

فصل ۱۲: اختلالات رفتاری و سازگاری

	فهرست واری اختلالات رفتاری کودکان
۱۶۱	▪ فرم گزارش والدین پیرامون کودکان و نوجوانان ۴-۱۸ سال (CBCL)
۱۶۹	▪ فرم گزارش معلمین برای دانش‌آموزان ۵-۱۸ سال (TRF)
۱۷۶	▪ فرم گزارش نوجوانان ۱۱-۱۸ سال پیرامون خودشان (YSR)
	پرسش‌نامه توانایی‌ها و مشکلات
۱۸۵	▪ فرم گزارش والدین کودکان ۳-۴ سال
۱۸۷	▪ فرم گزارش معلمین کودکان ۳-۴ سال
۱۸۹	▪ فرم گزارش والدین کودکان و نوجوانان ۴-۱۶ سال
۱۹۱	▪ فرم گزارش معلمین کودکان و نوجوانان ۴-۱۶ سال
۱۹۳	▪ فرم خودسنجی نوجوانان ۱۱-۱۶ سال
۱۹۵	▪ فرم گزارش والدین کودکان ۳-۴ سال (پیگیری)
۱۹۷	▪ فرم گزارش معلمین کودکان ۳-۴ سال (پیگیری)
۱۹۹	▪ فرم گزارش والدین کودکان و نوجوانان ۴-۱۶ سال (پیگیری)
۲۰۱	▪ فرم گزارش معلمین کودکان و نوجوانان ۴-۱۶ سال (پیگیری)
۲۰۳	▪ فرم خودسنجی نوجوانان ۱۱-۱۶ سال (پیگیری)
۲۰۵	پرسش‌نامه روش‌های انطباق و سازگاری (WAYS)
۲۰۸	پرسش‌نامه رفتاری کودکان راتر
۲۱۰	پرسش‌نامه رفتاری کودکان راتر - با تجدید نظر (نرم ایران)
۲۱۱	پرسش‌نامه سازگاری برای دانش‌آموزان دبیرستانی (AISS)

فصل ۱۳: اختلالات روان‌پریشی

۲۱۵	مقیاس نشانگان مثبت و منفی (PANSS)
۲۴۹	مقیاس خلاصه شده سنجش روانپزشکی (BPRS)
۲۵۱	مقیاس ارزیابی علایم منفی (SANS)
۲۵۳	مقیاس ارزیابی علایم مثبت (SAPS)

فصل ۱۴: ارزیابی عملکرد

۲۵۹	پرسش‌نامه تطابق اجتماعی کودکان و نوجوانان (SAICA)
۲۶۵	فهرست واری عملکرد خودکار
۲۷۱	مقیاس ناتوانی اجتماعی و تحصیلی
۲۷۲	نیم‌رخ تأثیر بیماری در نوجوانان
۲۷۵	پرسش‌نامه حمایت اجتماعی
۲۸۱	پرسش‌نامه حمایت اجتماعی دوک
۲۸۲	مقیاس استرس و حمایت اجتماعی دوک
۲۸۴	نیم‌رخ سلامت دوک
۲۸۷	مقیاس سنجش عملکرد تحصیلی
۲۸۹	پرسش‌نامه چندپایه‌ای برای معلمان

فصل ۱۵: ارزیابی شخصیت

۲۹۳	پرسش‌نامه شخصیتی چند وجهی مینه سوتا (MMPI)
۲۹۷	آزمون شخصیتی آیزنک نوجوانان (نرم ایران)
۳۰۰	آزمون عزت نفس کوپراسمیت
۳۰۲	پرسش‌نامه احترام به نفس کودکان (نرم ایران)
۳۰۴	آزمون تأییدجویی کودکان (CAST)
۳۰۷	پرسش‌نامه خودبنداری کودکان
۳۱۰	آزمون خودبنداری یک
۳۱۳	آزمون جمله‌های ناتمام راتر
۳۱۵	آزمون انحرافات کودکان (CAT)
۳۲۸	مصاحبه ادراک خود

فصل ۱۶: اختلال استرس پس از رویداد آسیب‌زا

۳۳۳	فهرست واری نشانه تروما در کودکان (TSCC)
۳۳۶	فهرست واری نشانه تروما در کودکان - فرم A (TSCC-A)
۳۳۸	مقیاس خودگزارشی کودک‌آزاری
	پرسش‌نامه سنجش اختلال استرس پس از رویداد آسیب‌زا
۳۴۱	در کودکان و نوجوانان زیر ۱۵ سال (فرم گزارش والدین)
	مقیاس تأثیر رویداد آسیب‌زا بر کودکان ۸-۱۶ سال
۳۴۲	(تجدید نظر شده)
۳۴۵	مقیاس علایم اختلال استرس پس از رویداد آسیب‌زا
	پرسش‌نامه بررسی خدمات اجتماعی آرایه شده در مناطق
۳۴۷	حادثه‌دیده (زلزله و سایر بلایای طبیعی)
	پرسش‌نامه بررسی خدمات سلامت روان در مناطق زلزله‌زده
۳۴۹	(فرم فرد سالم مستقر در محل)

۶۳۹	آزمون آدمک گودیناف (DAM)	۳۵۳	پرسش‌نامه بررسی خدمات سلامت روان در مناطق زلزله‌زده (فرم همراه بیمار)
۶۴۱	آزمون تکمیل تصاویر		پرسش‌نامه نیازهای ادراک شده آسیب‌دیدگان زلزله از دیدگاه مردم
۶۴۷	آزمون هوش دمنیوها (D 48)	۳۵۷	
۶۶۰	آزمون استعداد تجسم فضایی ریباکوف		
۶۶۳	آزمون دقت بوناردل		
۶۶۳	آزمون خط‌زنی تولوز-پیرون		
۶۶۸	آزمون کدگذاری	۳۶۳	فصل ۱۷: بلوغ و بهداشت باروری
۶۷۱	آزمون مطابقت اعداد		پرسش‌نامه بلوغ عاطفی
۶۷۳	آزمون خلاقیت زان لوثی سلیه	۳۶۵	پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و رفتار بهداشت باروری در نوجوانان (۱۵-۱۸ سال)
۶۷۸	پرسش‌نامه سنجش خلاقیت		پرسش‌نامه آگاهی، نگرش و رفتار بهداشت باروری پسران نوجوان (۱۵-۱۸ سال) از دیدگاه والدین
۶۸۳	آزمون سنجش خلاقیت تورنس	۳۷۱	
۶۸۹	پرسش‌نامه نگرش نسبت به خلاقیت		
			فصل ۱۸: مذهب و معنویت
	فصل ۲۱: پرسش‌نامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا برای کودکان در سنین مدرسه (۶-۱۸ سال) - در حال حاضر و در طول عمر (K-SADS-PL)	۳۸۳	مقیاس سنجش باورها، احساسات، تجربیات و رفتار شخصی
		۳۹۱	پرسش‌نامه ارزیابی متغیرهای مذهبی
			مقیاس سنجش کیفیت زندگی - معنویت، مذهب و اعتقادات شخصی (WHOQOL-SRPB)
۶۹۳	راه‌نمای تکمیل پرسش‌نامه	۳۹۳	مقیاس سنجش تعلقات و اعتقادات معنوی (SIBS)
۶۹۷	اطلاعات زمینه‌ای: مصاحبه مقدماتی	۴۰۲	مقیاس ارزش‌های آلپورت، ورنون و لیندزی
۷۰۲	اختلالات افسردگی	۴۰۴	مقیاس جهت‌گیری مذهبی (ROS)
۷۰۷	مانیا	۴۰۹	پرسش‌نامه خودفراروی (Self-Transcendence)
۷۰۹	سایکوز	۴۱۱	
۷۱۱	اختلال پانیک		فصل ۱۹: اعتیاد و سوء مصرف مواد
۷۱۲	اختلال اضطراب جدایی		بررسی پیمایشی سوء مصرف مواد - پرسش‌نامه مدل دانش‌آموزی
۷۱۴	فوبی اجتماعی / اختلال اجتنابی	۴۱۵	آزمون غربالگری وابستگی به الکل، سیگار و مواد - ویرایش سوم (ASSIST V3.0)
۷۱۷	آگورافوبیا و فوبی‌های اختصاصی		مقیاس نگرش نسبت به مواد مخدر
۷۱۸	اختلال اضطراب مضطرب / فراگیر	۴۲۲	مقیاس آگاهی نسبت به مواد مخدر
۷۱۹	اختلال وسواس فکری - عملی	۴۳۴	آزمون شناختی باورهای اساسی در مورد مواد مخدر
۷۲۱	شب ادراری	۴۳۵	پرسش‌نامه بررسی نگرش مردم در مورد مواد مخدر و سیگار
۷۲۲	بی‌اختیاری دفع	۴۳۹	فرم تعدیل‌شده شاخص شدت اعتیاد (ASI)
۷۲۴	بی‌اشتهایی عصبی	۴۴۰	مقیاس کفایت خود در اجتناب از مصرف مواد (DASES)
۷۲۵	پراشتهایی عصبی	۴۴۳	پرسش‌نامه نگرش نسبت به اعتیاد
۷۲۶	اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی	۴۵۴	
۷۲۸	اختلال نافرمانی مقابله‌ای	۴۵۶	
۷۲۹	اختلال سلوک		فصل ۲۰: هوش، استعداد و خلاقیت
۷۳۱	اختلالات تیک		آزمون ماتریس‌های رنگی ریون
۷۳۲	مصرف دخانیات	۴۶۱	آزمون ماتریس‌های پیش‌رونده پیشرفته ریون
۷۳۳	سوء مصرف الکل	۵۰۲	آزمون هوش ناوابسته به فرهنگ کتل
۷۳۴	سوء مصرف مواد	۵۵۷	آزمون هوش استیون لانگر
۷۳۶	اختلال استرس پس از رویداد آسیب‌زا	۵۹۶	آزمون موزائیک ژیل
۷۴۳	مقیاس ارزیابی کلی کودکان (C-GAS)	۶۰۳	آزمون هوش لورژ-ترندایک
۷۴۵	فهرست خلاصه واریس تشخیص در طول عمر	۶۱۵	آزمون هوش سانتوچی
۷۴۷	فهرست واریس تکمیل ضمایم	۶۳۶	

ضمایم پرسش‌نامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا

ضمیمه ۱: اختلالات خلقی

- ۷۴۸ ▪ افسردگی
- ۷۵۹ ▪ مانیا

ضمیمه ۲: اختلالات سایکوتیک

- ۷۶۳ ▪ توهمات
- ۷۶۷ ▪ هذیان‌ها

ضمیمه ۳: اختلالات اضطرابی

- ۷۷۵ ▪ اختلال پانیک
- ۷۷۹ ▪ اختلال اضطراب جدایی
- ۷۸۱ ▪ اختلال فوبیک
- ۷۸۴ ▪ اختلال اضطراب مفرط / فراگیر
- ۷۸۶ ▪ اختلال وسواس فکری- عملی

ضمیمه ۴: اختلالات رفتاری

- ۷۹۰ ▪ اختلال نقص توجه - بیش‌فعالی
- ۷۹۶ ▪ اختلال نافرمانی مقابله‌ای
- ۷۹۸ ▪ اختلال سلوک

ضمیمه ۵: سوء مصرف مواد و سایر اختلالات

- ۸۰۲ ▪ سوء مصرف / وابستگی به الکل
- ۸۰۶ ▪ سوء مصرف / وابستگی به مواد
- ۸۱۶ ▪ بی‌اشتهایی عصبی
- ۸۱۷ ▪ پراشتهایی عصبی
- ۸۱۸ ▪ اختلالات تیک

فصل ۲۲: سایر آزمون‌ها

- ۸۲۵ آزمون حرکتی - دیداری بندرگشتالت کودکان
- مقیاس آسودگی برای ارزیابی ناراحتی اطفال بستری در بخش
- ۸۳۷ مراقبت‌های ویژه (ICU)
- ۸۳۸ پرسش‌نامه درد مک‌گیل
- ۸۴۰ آزمون جملات ناتمام ساکس
- ۸۴۴ پرسش‌نامه اختلال هویت جنسیتی
- ۸۴۹ پرسش‌نامه عادت‌های مطالعه
- ۸۵۱ پرسش‌نامه راهنمای نیازهای دانش‌آموزان
- ۸۵۴ پرسش‌نامه مهارت‌های اجتماعی (SSI)
- ۸۵۸ مقیاس رشد اجتماعی وایلند
- ۸۶۳ پرسش‌نامه بررسی عمومی سلامت دانش‌آموزان نوجوان
- ۸۷۲ پرسش‌نامه کیفیت زندگی دانش‌آموزان نابینا و بینا
- ۸۷۴ آزمون سنجش تفاهم بین والدین و فرزندان
- ۸۷۹ پرسش‌نامه شیوه فرزندپروری

منابع

واژه‌نامه

فهرست انگلیسی

- ۸۸۰
- ۸۹۲
- ۹۱۶

پیشگفتار

انگیزه تدوین این کتاب

دانشجویان و محققانی که برای انجام پایان‌نامه و یا طرح‌های تحقیقاتی قدم در وادی روان‌پزشکی و روان‌شناسی می‌گذارند در جستجوی ابزارهای تحقیقاتی مناسب، با مشکلات زیادی روبرو می‌شوند. در بیشتر مواقع، پرسش‌نامه‌ها و مقیاس‌های مورد نیاز خود را از طریق دوست و آشنا فراهم می‌کنند یا از انتهای پایان‌نامه‌های ناخوانا کپی می‌کنند. سپس همان را تکثیر کرده و در اختیار بیمار و یا آزماینده قرار داده و اقدام به تکمیل آن می‌کنند. عدم دقت کافی در صحت و کامل بودن آزمون‌ها یا حتی ناخوانا بودن آنها، اطلاعات جمع‌آوری شده در فعالیت‌های تحقیقاتی را با خطاهای غیرقابل اغماض و در عین حال قابل پیشگیری روبرو می‌کند.

با توجه به تقاضای مکرر و روزمره دانشجویان پزشکی، پزشکان عمومی، دستیاران روانپزشکی، دانشجویان مقطع دکترای روانشناسی بالینی، دستیاران فوق تخصصی روانپزشکی کودک و نوجوان و دستیاران فوق تخصصی اعصاب کودکان و همچنین نیاز رشته‌های مختلف روان‌شناسی، مشاوره و مددکاری به آزمون‌ها، پرسش‌نامه‌ها و مقیاس‌های روان‌شناختی و روان‌درویی، بر آن شدیم تا مجموعه‌ای از آزمون‌های جمع‌آوری شده با تأکید بر موارد کاربردی در حیطه کودکان و نوجوان را کامل‌تر نموده و به صورت کتابی تدوین کنیم تا قابلیت دسترسی به آن برای همه علاقه‌مندان فراهم باشد. گرچه این فعالیت قریب به ۵ سال به طول انجامید و با دشواری‌های زیادی همراه بود ولیکن به گمان ما این اقدام می‌تواند بستری باشد برای تسهیل کاربرد آزمون‌ها و گام نخستی باشد برای استاندارد کردن آنها در جمعیت و نمونه ایرانی.

معلمان نیز جامعه هدف دیگر این کتاب هستند تا علاوه بر بکارگیری آزمون‌های هوش و استعداد، با ملاحظه و تأمل در آزمون‌ها به خصوص در زمینه اختلالات، بهتر بتوانند اشکالات اختلالات احتمالی دانش‌آموزان خود را تشخیص دهند و آنها را هر چه سریع‌تر به روان‌شناسان، مشاوران و روان‌پزشکان ارجاع دهند.

پیدایش روان‌شناسی در نیمه دوم قرن نوزدهم، دو جریان علمی متمایز از یکدیگر را سازمان داد. یکی پیدایش روان‌شناسی تجربی که در پی کشف قوانین کلی رفتار، هیجانات، افکار و شناخت است. دیگری پیدایش روان‌سنجی که به اندازه‌گیری تفاوت‌های فردی می‌پردازد و در تلاش است کیفیت‌های روانی را به کمیت‌های عددی و عینی تبدیل کند. بعد از گذشت حدود یک قرن تلاش و کوشش، امروزه شاهد تکامل آزمون‌سازی به عنوان یکی از رشته‌های مهم روان‌شناسی هستیم؛ تا آنجا که تعداد آزمون‌های روان‌شناختی از ۳۵۰۰ عدد در سال ۱۹۸۳ به بیش از چند ده هزار آزمون، پرسش‌نامه و مقیاس در حال حاضر رسیده است.

بیشتر آزمون‌ها، خصوصیات و جنبه‌های بسیار مهم و جدی انسان‌ها را بررسی می‌کنند. روان‌درمانگران با به کارگیری آزمون‌ها، مراجعین خود را تحت بررسی، ارزیابی و پایش قرار می‌دهند؛ افکار، هیجانات، احساسات، شناخت و رفتار آنها را با آزمون‌های شخصیت ارزیابی کرده و به فرد القا می‌کنند تا در رفتار خود تأمل کند. در نتیجه امکان تغییر افکار و رفتارها را به وجود آورده و بیماران را به سوی زندگی شاداب و توأم با رضایت در مسیر تکامل هدایت می‌کنند.

آزمون‌های بررسی اختلالات می‌توانند علاوه بر کمک به تشخیص نوع اختلال، سطح و شدت آن را معین کنند تا درمانگر با نگرش و ابزار دقیق‌تری درمان را شروع کرده، ادامه داده و ارزیابی کند. آزمون‌های هوش، استعداد و خلاقیت می‌توانند توانایی‌های فرد را برای ادامه تحصیلات یا انتخاب یک شغل معین اندازه‌گیری و راهنمای خوبی برای انتخاب فرد باشند.

طبق مطالعات همه‌گیرشناسی که پیرامون اختلالات روانی کودکان و نوجوانان صورت گرفته حداقل ۱۰ درصد کودکان و نوجوانان دچار اختلالات روانی هستند؛ در حالی که با پیشگیری و درمان به موقع این اختلالات می‌توان از پیشرفت و تثبیت شمار زیادی از اختلالات روان‌شناختی در دوران کودکی و نوجوانی جلوگیری کرد و سلامت روانی آینده افراد و به تبع آن جامعه را ارتقا بخشید.

آشنایی اجمالی با کتاب

این کتاب مجموعه‌ای بیش از ۱۷۰ آزمون است که در ۲۲ فصل جمع‌آوری، تدوین و تنظیم شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌کنید، صفحه‌آرایی کتاب به نحوی انجام شده که محققان بتوانند به راحتی با کپی و تکثیر، آنها را در اختیار مراجع قرار دهند.

۲۲ فصل کتاب شامل فرم‌های قابل استفاده در درمان، دارودرمانی، ارزیابی عوارض جانبی خاص داروها و مقیاس عوارض جانبی داروها در زمینه سایکوفارماکولوژی است. سپس آزمون‌های مربوط به موضوعات ارزیابی کلی، ارزیابی اختلالات در خودماندگی، اضطرابی، خلقی، نقص توجه-بیش‌فعالی، وسواس فکری-عملی، تیک، اعمال تکانشی، رفتاری و سازگاری، روان‌پریشی، استرس پس از رویداد آسیب‌زا، اعتیاد و سوء مصرف مواد آمده است. ارزیابی عملکرد، ارزیابی شخصیت، بلوغ و بهداشت باروری، هوش، استعداد، خلاقیت و سایر آزمون‌ها نیز با توجه به کاربردی بودن آنها ارائه شده است. پرسش‌نامه اختلالات عاطفی و اسکیزوفرنیا برای کودکان که یک فصل مجزا بدان اختصاص داده شده به تنهایی تعداد زیادی از اختلالات روان‌پزشکی یا روان‌شناسی کودکان و نوجوانان را می‌سجد.

در راستای نگرش کلی و جامع‌نگر به انسان، فصلی تحت عنوان «مذهب و معنویت» اضافه شده است. نگرش چهار بعدی به انسان: جسمی، روانی، اجتماعی و روحی (Bio- Psycho- Socio- Spiritual) مهم‌ترین موضوعی است که درمانگران باید به آن توجه کنند. درمانگر، تعمیرکار یک دستگاه پیچیده یا یک وسیله نقلیه نیست، بلکه وظیفه او مصاحبه، ارزیابی، تشخیص، درمان، آموزش و کمک به کودکان یا انسان‌هایی است که مشابه خود او دارای احساسات، عواطف، ادراک، افکار، اعتقاد، ایمان، شناخت، روان و روحی هستند که مسائل را تجربه و تحلیل می‌کنند.

گفتنی است برخی از آزمون‌ها در گروه سنی کودکان کاربرد ندارند ولی با توجه به اهمیت و امکان به کارگیری آنها در گروه سنی نوجوانان ارائه شده‌اند.

تشکر و قدردانی

در پایان لازم می‌دانم مراتب سپاس و قدردانی خود را از سرکار خانم دکتر الهه سهیمی ایزدیان که در ابتدا شروع به ترجمه برخی از آزمون‌ها نمودند، سرکار خانم فرشته شالیکار که در حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی زحمات زیاد و طاقت‌فرسایی را متحمل شدند، جناب آقای محمد محمدی که بازبینی‌های متعدد و دقیق این کتاب را برعهده داشتند و بیش از همه از سرکار خانم دکتر بیتا مسگرپور که متحمل زحمات بسیاری در زمینه‌های مختلف شدند و اگر همت، دقت و بازنگری‌های مکرر ایشان نبود، این کتاب آماده نمی‌شد، اعلام کنم.

همچنین مراتب امتنان خود را از جناب آقای دکتر فرهاد تیمورزاده و همکارانشان در انتشارات تیمورزاده و طبیب به خاطر همکاری صمیمانه در انتشار این کتاب اعلام می‌کنم.

از همکاران عزیز آقایان دکتر حسین کاویانی، دکتر حمیدرضا نقوی، دکتر سید محمود میرزانی، دکتر سید جلال یونسی، دکتر حمیدرضا پوراعتماد، دکتر سیامک عالی‌خانی، دکتر جواد علاقیندراد، سرکار خانم‌ها دکتر آفرین رحیمی‌موقر، زهرا ملانصرالله‌عالم و همه همکاران و عزیزانی که پرسش‌نامه‌هایی را در اختیار این مجموعه گذاشته‌اند، کمال سپاسگزاری را دارم. همکاری صمیمانه جناب آقای دکتر آذرخش مکاری و معادل‌سازی واژگان مبحث اعتیاد، آقایان دکتر بهنام هاشمی و دکتر علی علوی شوشتری در ترجمه و سرکار خانم‌ها کامران‌پور و عاشورخانی در حروف‌نگاری این کتاب نیز مورد امتنان است. در انتها یادآوری می‌شود برای حفظ رعایت امانت، اسامی محققانی که آزمون‌ها و پرسش‌نامه‌های آنها در این کتاب ارائه شده در بخش منابع آمده است.

دکتر محمد رضا محمدی

استاد روان‌پزشکی و فوق تخصص روان‌پزشکی کودک و نوجوان

رئیس مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و روان‌شناسی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

Contents

Introduction

Section 1

Forms Useful for Psychopharmacology Clinic

Operation	
Psychopharmacology Consultation Request	3
Psychopharmacology Consultation Summary	5
Medication Information Form	6
Medication: The Medicines	7
Medication: The Symptoms	8
Medication: The Side Effects	9
Relapse Identification	10

Section 2

Specific Side Effect Assessments

Abnormal Involuntary Movement Scale	13
Extrapyramidal Symptom Rating Scale (ESRS)- Revised	16

Section 3

Medication- Specific Side Effects Scales

Benzodiazepines	23
Bupropion	24
Buspirone	25
Neuroleptics- Objective	26
Neuroleptics	27
Stimulants	28
Risperidone	31
Zopiclone	32
Antidepressants (TCA and SSRI)	33
Carbamazepine	34
Clonidine	35
Clozapine	36
Guanfacine	37
Lithium	38
Monoamine Oxidase Inhibitors	39
Naltrexone	40
Light Therapy	41
Valproic Acid/ Divalproex	42

Section 4

Global Assessment

Global Assessment of Functioning Scale (GAF SCALE)	45
Children's Global Assessment Scale (C-GAS)	46
Overall Clinical Impression	47
General Health Questionnaire (GHQ-28)	48
The SCL-90 (Symptom Check List) Outpatient	
Psychiatric Rating Scale	50
Checklist of Structured Diagnostic Interview for DSM-IV	53

Pediatric Symptom Checklist for Screening School-Age Children for Psychosocial Dysfunction	60
--	----

Section 5

Autistic Disorders

The Childhood Autism Rating Scale	65
Aberrant Behavior Checklist-Community, (Sample)	73
Real Life Rating Scale for Autism	74
Autism Treatment Evaluation Checklist (ATEC)	79

Section 6

Anxiety Disorders

State-Trait Anxiety Inventory for Children (State)	85
State-Trait Anxiety Inventory for Children (Trait)	86
Revised Children's Manifest Anxiety Scale (RCMAS)	87
Beck Anxiety Inventory (BAI)	89
Hamilton Anxiety Rating Scale (HAM-A)	90
The Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS)	91
Panic Attack Diary	93

Section 7

Mood Disorders

Beck Depression Inventory (BDI)	97
The Hamilton Rating Scale for Depression (HRSD)	99
Self Rating Depression Scale (SDS)	102
Children's Depression Inventory (CDI)	103
Bech-Rafaelsen Mania Rating Scale (BRMRS)	105
Modified Manic State Rating Scale (MMRS)	107
Hopelessness Scale for Children	110

Section 8

Attention- Deficit Hyperactivity Disorder

Conner's Teacher Rating Scale (CTRS)	113
Conner's Parent Rating Scale (CPRS)	115
ADHD Rating Scale	117
ADHD Symptoms Rating Scale	118
The SWAN Rating Scale for ADHD	119
Talland Letter Cancellation Test	121

Section 9

Obsessive Compulsive Disorder

Maudsley Obsessional Compulsive Inventory (MOCI)	131
--	-----

Yale Brown Obsessive Compulsive Scale (Y-BOCS)	132	Rutter's Children Behavior Questionnaire-Revised (Iranian Version)	210
OCD Impact Scale	137	Adjustment Inventory for High School Students (AISS)	211
Section 10		Section 13	
Tic Disorders		Psychotic Disorders	
Hopkins Motor/Vocal Tic Scale	145	Positive and Negative Syndrome Scale (PANSS)	215
Motor Tic, Obsession and Compulsion and Vocal Tic Evaluation (MOVES)	146	Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS)	249
Yale Global Tic Severity Scale	147	Scale for the Assessment of Negative Symptoms (SANS)	251
Section 11		Scale for the Assessment of Positive Symptoms (SAPS)	
Impulsive Acts		253	
Ward Scale of Impulsive Action Patterns-Outpatient	153	Section 14	
Ward Scale of Impulsive Action Patterns-Inpatient	154	Functioning Assessments	
Overt Aggression Scale (OAS)	155	Social Adjustment Inventory for Children and Adolescents (SAICA)	
Locus of Control Scale	157	Autonomous Functioning Checklist	
Section 12		School and Social Disability Scale	
Behavior Disorders and Coping		Sickness Impact Profile- Adolescent Version	
Child Behavior Checklist for Ages 4-18 (CBCL/4-18)	161	Social Support Questionnaire	
Teacher Report Form for Ages 5-18 (TRF)	169	Duke Social Support Index (DSSI-11)	
Youth Self-Report for Ages 11-18 (YSR)	176	Duke Social Support and Stress Scale (DUSOCS)	
Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ)		Duke Health Profile	
▪ SDQ and Impact Supplement for the Parents of 3 (and 4) Year Olds (P3/4)	185	Academic Performance Rating Scale	
▪ SDQ and Impact Supplement for the Teachers of 3 (and 4) Year Olds (T3/4)	187	Multigrade Inventory for Teachers (MIT)	
▪ SDQ and Impact Supplement for the Parents of 4-16 Year Olds (P4-16)	189	Section 15	
▪ SDQ and Impact Supplement for the Teachers of 4-16 Year Olds (T4-16)	191	Personality Assessments	
▪ SDQ and Impact Supplement for Self-Completion by 11-16 Year Olds (S11-16)	193	Minnesota Multiphasic Personality Inventory (MMPI)	
▪ SDQ, Follow-up Questions and Impact Supplement for the Parents of 3 (and 4) Year Olds (P3/4 FOLLOW-UP)	195	Junior Eysenck Personality Questionnaire (Iranian Version)	
▪ SDQ, Follow-up Questions and Impact Supplement for the Teachers of 3 (and 4) Year Olds (T3/4 FOLLOW-UP)	197	Coopersmith Self-Esteem Inventory-School Form	
▪ SDQ, Follow-up Questions and Impact Supplement for the Parents of 4-16 Year Olds (P4-16 FOLLOW-UP)	199	Culture- Free Self- Esteem Inventories- Second Edition (CFSEI-2) (Iranian Version)	
▪ SDQ, Follow-up Questions and Impact Supplement for the Teachers of 4-16 Year Olds (T4-16 FOLLOW-UP)	201	Children's Approval Seeking Test (CAST)	
▪ SDQ, Follow-up Questions and Impact Supplement for Self-Completion by 11-16 Year Olds (S11-16 FOLLOW-UP)	203	Children's Self-Concept Inventory	
Ways of Coping Questionnaire (WAYS)	205	Beck Self-Concept Test	
Rutter's Children Behavior Questionnaire	208	Rotter Incomplete Sentences Test	
		Children's Apperception Test (CAT)	
		Self-understanding Interview	
		328	
		Section 16	
		Post Traumatic Stress Disorder	
		Trauma Symptom Checklist for Children (TSCC)	
		Trauma Symptom Checklist for Children- Form A (TSCC-A)	
		Child Abuse Self Report Scale (CASRS)	
		Post Traumatic Stress Disorder in Children and	
		341	

Adolescent- Parent Form	
Children's Impact of Traumatic Events Scale- Revised	342
PTSD Symptom Scale (PSS)	345
Inventory for Assessment Social Services in the Areas Affected by Natural Events (Earthquake, ...)	347
Inventory for Assessment Mental Health Services in Earthquake Affected Areas - Healthy Survivor Form	349
Inventory for Assessment Mental Health Services in Earthquake Affected Areas - Patient Care Giver Form	353
Earthquake Affected Individuals Requirements from the General Population Point of View	357

Section 17

Puberty and Reproductive Health

Affective Maturity Questionnaire	363
Reproductive Knowledge, Attitude and Behavior of Adolescents (15-18 Years Old) Questionnaire	365
Reproductive Knowledge, Attitude and Behavior of Adolescent Parents (15-18 Years Old) Questionnaire	371

Section 18

Religion and Spirituality

Beliefs, Feelings, Experiences and Personal Behaviors Rating Scale	383
Religious Variables Rating Scale	391
WHO Quality of Life- Spirituality, Religiousness and Personal Beliefs (WHOQOL-SRPB)	393
Spiritual Involvement and Beliefs Scale (SIBS)	402
Allport, Vernon and Lindzey Scale of Values	404
Religious Orientation Scale (ROS)	409
Self- Transcendence Questionnaire	411

Section 19

Addiction and Drug Abuse

Conducting School Surveys on Drug Abuse- Model Student Questionnaire	415
Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test (ASSIST V3.0)	422
Drug Attitude Scale	434
Drug Knowledge Scale	435
Cognitive Test on Basic Drug Facts	439
People's Drug and Smoking Attitude Inventory	440
Slightly Modified Addiction Severity Index (ASI)	443
Drug Avoidance Self-Efficacy Scale (DASES)	454
Addiction Attitude Scale	456

Section 20

Intelligence, Talent and Creativity

Raven's Coloured Progressive Matrices Test	461
Raven's Advanced Progressive Matrices Test	502
Cattell's Culture Fair Intelligence Test	557
Gille Mosaic Test	596
Intelligence Test- Serebriakoff & Langer	603
Lorge-Thorndike Intelligence Test	615
Santucci Intelligence Test	636
Goodenough's Draw A Man Test (DAM)	639
Picture Completion Test	641
Domino-48 Intelligence Test (D 48)	647
Rybakow Space Representation Test	660
Bonnardel Test	663
Toulouse-Pieron Test	663
Coding Test	668
Matching Number Test	671
Selye's Creativity Test	673
Creativity Evaluation Questionnaire	678
Torrance Test of Creative Thinking (TTCT)	683
Creativity Attitude Survey Questionnaire	689

Section 21

Kiddie Schedule for Affective. Disorders and Schizophrenia for School-Age Children- Present and Lifetime Version (K-SADS-PL)

	691
--	-----

Section 22

Miscellaneous

Bender Visual- Motor Gestalt Test	825
The Comfort Scale for Evaluating Patient Distress in the Pediatric ICU	837
McGill Pain Questionnaire	838
Sock's Sentence Completion Test	840
Gender Identity Disorder Questionnaire	844
Study Habits Inventory	849
Students Needs Guidance Inventory	851
Social Skills Inventory (SSI)	854
Vineland Social Maturity Scale	858
Health Behavior in School-Aged Children Questionnaire	863
Quality of Life for Blind and Clear- Sighted Pupils	872
Agreement Between Parents and Children Test	874
Child Training Style Questionnaire	879

References

880

delusion of persecution	هذیان گزند و آسیب	abnormality	ناهنجاری
acted on delusion	هذیانی که بیمار طبق آن عمل کند	pulse	نبض
dysmorphophobia	هراس از بدشکلی	pulsing	نبض دار (توصیف درد)
frightful	هراسناک (توصیف درد)	conclusion	نتیجه‌گیری
co-morbid	هم‌آیندی مرضی	writing expression	نحوه نگارش
homosexual	هم‌جنس‌یاز	adjacent	نزدیک
homosexual contact	هم‌جنس‌یازی	euphoria	نشنگی
empathy	همدلی	stoned	نشئه
peer	همسالان	ecstasy	نشاطا
norm	هنجار	symptom	نشانه
drug carving	هوس و طلب دارو	symptomatic	نشانه‌ای
fury	هیجان زده	symptomatic	نشانه‌دار
nihilistic	هیچ‌گرایی	rumination	نشخوار
		rumination	نشخوار ذهنی
		cleanness	نظافت
	۹	notion	نظر
involvement	وابستگی	bloated abdomen	نفخ شکم
loose association	واپاشی تداعی	hyperventilation	نفس نفس زدن
check, probing	وارسی	fussiness, whinge	نق زدن
converse	وارونه	impairment	نقص
reality testing	واقعیت‌سنجی	impairment in functioning	نقص عملکرد
startle response	واکنش لرزا بریدن	punctate pressure	نقطه فشار
ecstasy, elation	وجد	staring gaze	نگاه خیره
modality	وجه	somatic concern	نگرانی بدنی
jittery, terrified	وحشت‌زده	over-concern	نگرانی بیش از حد
terrifying	وحشت‌زا (توصیف درد)	scrupulosity	نگرانی وسواسی
dreadful	وحشتناک (توصیف درد)	attitude	نگرش
vicious	وحشیانه (توصیف درد)	bright lights	نور شدید (زنده)
brutality	وحشی‌گری	light therapy	نوردرمانی
tinnitus	وزوز گوش	mood swing	نوسان خلق
trichotillomania	وسواس کندن موی خود	diurnal swing	نوسان روزانه
trichotillomania	وسواس موکنی	swing	نوسان کردن
posture	وضعیت بدن	nystagmus	نیستاجموس
contorted posture	وضعیت به هم پیچیده	pinching	نیسگون (توصیف درد)
gesture	وضعیت و حالت بدنی	aggression risk profile	نیمرخ احتمال خطر پرخاشگری
date	وعده ملاقات (با جنس مخالف)	sickness impact profile	نیمرخ تاثیر بیماری
hang out	وقت تلف کردن		
hang out	وقت صرف کردن		
crave	ولع		
scatter	ولو کردن		
squirm	وول خوردن	goal directed	هدف‌گرا
destructiveness	ویرانگری	goal directed	هدفمند
facet	ویژگی	delusion	هذیان
idiosyncratic	ویژه	delusion of reference	هذیان انتسابی
constipation	یبوست	somatic delusion	هذیان بدنی
repetitious	یکتواخت	acted on delusion	هذیان تأثیرگذار
		delusion of jealousy	هذیان حسادت
		systematized delusion	هذیان سازمان‌یافته